



CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/112/110/96

NASTROJE SPOŁECZNE W LIPCU '96

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Obfitujący w wydarzenia polityczne czerwiec przyniósł niezbyt duże, aczkolwiek zauważalne, pogorszenie nastrojów społecznych. W lipcu¹ odnotowaliśmy niewielką ich poprawę, a tym samym zbliżenie się ocen do dość już ustabilizowanego poziomu z maja. Dotyczy to przede wszystkim opinii o sytuacji politycznej i gospodarczej, które w czerwcu pogorszyły się w najbardziej wyraźny sposób. Jednak fakt, że prognozy dotyczące najbliższej przyszłości, a także ogólne oceny rozwoju sytuacji w kraju utrzymały się na czerwcowym poziomie, nie wskazuje na to, by nastroje społeczne wyraźnie się poprawiały.

OCENY

W ciągu ostatniego miesiąca ogólne oceny kierunku rozwoju sytuacji w kraju nie zmieniły się znacząco. Podobnie jak w czerwcu, obserwujemy dość wyraźną przewagę opinii negatywnych (43%) nad pozytywnymi (35%).

Tabela 1 w procentach

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96						
W dobrym	27	27	34	41	45	40	46	43	38	39	38	36	35
W złym	54	53	45	39	32	33	31	34	38	40	41	43	43
Trudno powiedzieć	19	20	21	21	23	28	23	24	24	21	21	21	22

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (74) przeprowadzono w dniach 12-17 lipca '96 na 1088-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności Polski.

Najwięcej optymistów jest wśród osób z wyższym wykształceniem, dobrze sytuowanych, a przede wszystkim pozytywnie oceniających własną sytuację materialną. Spośród grup społeczno-zawodowych najbardziej optymistycznie nastawieni są przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji. Pesymistycznym opiniom sprzyja natomiast niskie wykształcenie, niskie dochody i negatywne oceny własnych warunków materialnych. Na rozwój sytuacji w kraju bardziej krytycznie niż inni zapatrują się obecnie prywatni przedsiębiorcy, robotnicy wykwalifikowani, osoby bezrobotne oraz renciści i emeryci. Stosunek badanych do tego, co się dzieje w Polsce, silnie warunkują też ich poglądy polityczne. Sytuację w kraju znacznie lepiej oceniają osoby o orientacji lewicowej niż prawicowej.

Trochę lepiej niż przed miesiącem badani postrzegają sytuację w konkretnych dziedzinach życia. Lepsze niż w czerwcu są oceny sytuacji politycznej i gospodarczej, które powróciły do poziomu notowań z maja. Można powiedzieć, że niewielkie pogorszenie opinii o tych wymiarach życia w kraju miało raczej przejściowy charakter, związany zapewne z czerwcowymi wydarzeniami - sprawą upadku Stoczni Gdańskiej i kontrowersjami wokół podwyżek płac dla sfery budżetowej.

W porównaniu z czerwcem odsetek osób skłonnych pozytywnie oceniać sytuację polityczną wzrósł o 4 punkty procentowe, nieznacznie zmalał (o 2 punkty) odsetek postrzegających ją negatywnie. Nadal jednak liczba pesymistów dwukrotnie przewyższa liczbę optymistów.

Tabela 2 w procentach

Ocena obecnej sytuacji politycznej w Polsce	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96						
Dobra	7	7	7	10	10	11	12	13	14	18	15	11	15
Ani dobra, ani zła	39	33	36	48	38	44	42	37	43	41	41	43	42
Zła	40	48	44	33	39	34	36	38	28	28	28	33	31
Trudno powiedzieć	14	12	12	9	12	12	11	12	15	13	15	13	12

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

Warto zauważyć, że opinie ankietowanych w dużej mierze określają ich poglądy i sympatie polityczne. Osoby o lewicowej orientacji znacznie częściej (co trzecia) skłonne są postrzegać obecną sytuację polityczną jako dobrą. Natomiast co drugi zwolennik prawicy ocenia, że jest ona zła.

Spośród potencjalnych wyborców ugrupowań politycznych najbardziej korzystne opinie wyraża elektorat SLD. Obecna sytuacja polityczna w wyrażnie mniejszym stopniu uznawana jest za dobrą przez zwolenników drugiego z koalicjantów - PSL. O ile jednak po czerwcowych konfliktach w koalicji opinie zwolenników SLD o sytuacji w kraju znacznie się poprawiły, o tyle opinie sympatyków PSL uległy polaryzacji. Więcej spośród nich sądzi, że sytuacja polityczna jest dobra, ale też więcej niż w czerwcu ocenia ją jako złą.

Najbardziej krytyczny w stosunku do obecnej sytuacji politycznej jest elektorat Akcji Wyborczej „Solidarność”, którą w lipcu po raz pierwszy uwzględniliśmy w naszym badaniu. W dużo mniejszym stopniu tego typu opinię podzielają potencjalni wyborcy Ruchu Odbudowy Polski. Jeszcze miesiąc temu o sytuacji politycznej krytycznie wyrażała się ponad połowa zwolenników tego ugrupowania. Trudno jednoznacznie rozstrzygnąć, co jest przyczyną tak wyraźnego spadku krytycyzmu w ocenie obecnej sytuacji politycznej. Być może zaczęto ją postrzegać przez pryzmat silnej pozycji tego ugrupowania na scenie politycznej.

Tabela 3

w procentach

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Ocena sytuacji politycznej							
	dobra		ani dobra, ani zła		zła		Trudno powiedzieć	
	VI	VII	VI	VII	VI	VII	VI	VII
SLD	29	38	39	46	24	13	8	3
PSL	12	20	48	33	25	32	15	14
ROP	6	10	34	51	56	36	4	4
UW	12	7	38	58	39	25	11	10
Akcja Wyborcza „S”	-	6	-	33	-	55	-	6
Niezdecydowani	8	19	47	46	30	20	15	16

W ciągu ostatniego miesiąca poprawiły się także oceny sytuacji gospodarczej. O 3 punkty procentowe zwiększyła się liczba oceniających ją pozytywnie i jednocześnie o 4 punkty spadł odsetek badanych wyrażających opinie negatywne. Podobnie jak w przypadku ocen sytuacji politycznej, mamy tu do czynienia z powrotem do majowego poziomu wskazań, które jednak nie dorównują znacznie bardziej optymistycznym ocenom z I kwartału tego roku.

Tabela 4 w procentach

Ocena obecnej sytuacji gospodarczej w Polsce	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	‘95						‘96						
Dobra	12	12	13	12	19	15	24	25	18	16	16	13	16
Ani dobra, ani zła	40	35	39	41	42	42	44	41	42	38	40	40	41
Zła	41	44	41	44	33	35	26	27	32	37	36	40	36
Trudno powiedzieć	7	9	7	3	6	8	7	7	8	9	8	7	7

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

Nieco lepiej niż w czerwcu badani ocenili także kondycję swoich zakładów pracy. Choć odsetek ocen pozytywnych jest zbliżony do notowań z czerwca, to dość wyraźnie zmalała (o 5 punktów procentowych) liczba respondentów wyrażających opinie negatywne.

Tabela 5 w procentach

Ocena obecnej sytuacji w zakładzie pracy	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	‘95						‘96						
N=	518	573	568	600	587	615	581	597	579	566	599	572	543
Dobra	36	32	33	33	40	38	40	39	35	39	38	38	37
Ani dobra, ani zła	26	34	31	29	29	32	28	30	31	32	30	27	32
Zła	36	32	32	34	27	28	30	27	30	27	30	32	27
Trudno powiedzieć	2	3	3	4	4	2	2	4	3	2	2	3	4

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

Od początku roku na stałym poziomie - z bardzo niewielkimi odchyleniami - utrzymują się oceny kondycji życia rodziny.

Tabela 6 w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	‘95						‘96						
- dobrze	20	18	19	20	24	22	23	24	24	22	25	24	22
- ani dobrze, ani źle	56	54	55	56	53	58	56	55	53	55	52	53	55
- źle	24	27	26	24	23	20	20	21	23	23	23	23	22
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

W ciągu ostatniego miesiąca nie zmieniły się także znacząco oceny warunków materialnych respondentów i ich rodzin. Można jednak zauważyć bardzo słabą tendencję do pogarszania się tych ocen w stosunku do majowych wskazań - najbardziej korzystnych w tym roku.

Tabela 7

w procentach

Ocena obecnych warunków materialnych gospodarstwa domowego badanych	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96						
Dobre	19	18	16	19	17	21	20	20	21	16	23	20	18
Ani dobre, ani złe	46	44	47	46	45	47	47	48	42	47	44	45	45
Złe	35	38	36	34	38	32	33	32	37	37	33	35	37

PROGNOZY

Lepszym niż w czerwcu ocenom sytuacji w niektórych konkretnych dziedzinach życia nie towarzyszą jednak bardziej optymistyczne niż przed miesiącem prognozy co do rozwoju sytuacji w najbliższej przyszłości.

Nadal prawie tyle samo badanych sądzi, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy sytuacja w kraju się poprawi (17%), co spodziewa się jej pogorszenia (18%). Od początku roku sukcesywnie zwiększa się jednak liczba osób nie oczekujących żadnych zmian, jednocześnie też wciąż ubywa optymistów.

Tabela 8

w procentach

Prognoza sytuacji w Polsce	Wskazania respondentów według terminów badań											
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96					
Poprawa	18	19	19	27	29	31	30	27	20	23	18	17
Bez zmian	48	48	51	45	43	44	47	50	51	50	51	55
Pogorszenie	21	18	16	10	15	13	11	14	20	18	20	18
Trudno powiedzieć	13	15	14	18	14	12	12	9	9	9	11	10

Nie uległy znaczącym zmianom przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji politycznej. Po czerwcowym, kolejnym spadku optymistycznych prognoz odsetek osób oczekujących jej poprawy nadal utrzymuje się na wyjątkowo niskim poziomie - najniższym od ponad roku. I w tej dziedzinie najliczniejsza grupa badanych oczekuje, że sytuacja pozostanie bez zmian. Wciąż też liczba respondentów prognozujących poprawę sytuacji politycznej przewyższa liczbę osób przewidujących jej pogorszenie.

Tabela 9 w procentach

Prognoza sytuacji politycznej w Polsce	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96						
Poprawa	20	20	22	27	32	30	35	34	26	21	22	16	17
Bez zmian	44	43	45	42	32	35	37	40	47	52	49	54	55
Pogorszenie	13	12	9	8	16	16	11	10	10	11	13	13	12
Trudno powiedzieć	23	25	24	23	19	19	17	16	17	15	16	17	16

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

W dalszym ciągu dość stabilne są przewidywania co do przyszłego stanu gospodarki. Liczba optymistycznych i pesymistycznych prognoz utrzymuje się na tym samym poziomie od kwietnia br.

Tabela 10 w procentach

Prognoza sytuacji gospodarczej w Polsce	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96						
Poprawa	25	25	27	33	38	35	39	38	32	25	25	22	24
Bez zmian	43	45	44	41	36	38	39	41	44	46	47	50	51
Pogorszenie	14	11	10	7	10	12	8	8	10	14	14	16	14
Trudno powiedzieć	18	18	19	19	16	15	14	14	14	14	14	12	12

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

Nieznacznie pogorszyły się natomiast czerwcowe przewidywania dotyczące kondycji zakładów pracy respondentów. Jednak zmiana ta wyraża się jedynie niewielkim (w granicach błędu statystycznego) wzrostem prognoz pesymistycznych.

Tabela 11 w procentach

Prognoza sytuacji w zakładzie pracy	N=	Wskazania respondentów według terminów badań												
		VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
		'95						'96						
		515	573	565	600	591	624	584	603	584	567	597	573	546
Poprawa		29	26	30	26	31	33	30	30	26	21	23	25	24
Bez zmian		43	41	44	48	44	43	46	47	48	49	47	50	49
Pogorszenie		13	15	13	11	11	12	12	11	13	16	17	15	18
Trudno powiedzieć		15	18	13	15	14	12	12	12	13	13	13	10	9

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

W stosunku do ubiegłego miesiąca praktycznie nie notujemy istotnych zmian w przewidywaniach dotyczących warunków życia respondentów i ich rodzin. W dalszym ciągu w porównaniu z pierwszym kwartałem bieżącego roku są one znacznie bardziej pesymistyczne. Równie niski jak obecnie odsetek optymistów rejestrowaliśmy ostatnio w sierpniu '95.

Tabela 12

w procentach

Czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	VIII	IX	X	XI(1)	XI(2)	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
	'95						'96						
- lepiej	17	20	20	25	25	25	27	27	24	20	20	18	17
- tak samo	46	46	48	46	47	41	44	42	49	47	46	49	51
- gorzej	21	20	15	13	12	15	13	13	15	18	18	18	17
Trudno powiedzieć	16	15	16	16	15	19	15	18	12	14	16	15	15

(1) realizacja w dniach: 9-12 XI; (2) realizacja w dniach: 24-29 XI

★

★

★

Pierwszy miesiąc wakacji nie wpłynął w znaczący sposób na poprawę samopoczucia Polaków, choć w niektórych dziedzinach można odnotować poprawę w porównaniu z czerwcem. Deszczowy początek lata sprzyjał raczej stabilizacji, pod względem zaś najbardziej ogólnych ocen - utrzymaniu się dość minorowych nastrojów z ubiegłego miesiąca.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju idzie w dobrym czy też w złym kierunku?

(%)

	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	43	22	1088
Płeć				
Mężczyźni	38	42	20	515
Kobiety	33	43	24	572
Wiek				
do 24 lat	37	36	27	183
25-34	41	35	24	175
35-44	37	41	23	247
45-54	29	51	20	171
55-64	38	50	12	153
65 lat i więcej	31	46	24	159
Miejsce zamieszkania				
Wieś	28	46	26	406
Miasto do 20 tys.	38	40	22	145
od 21 do 100 tys.	39	41	19	199
101-500 tys.	40	41	19	231
501 tys. i więcej mieszk.	43	40	17	107
Region				
Północny	38	40	23	130
Zachodni	43	36	22	129
Środkowo-zachodni	35	45	21	171
Środkowy	37	46	18	173
Wschodni	35	46	19	146
Południowo-wschodni	32	47	21	173
Południowo-zachodni	33	37	30	165
Wykształcenie				
Podstawowe	28	48	24	372
Zasadnicze zawodowe	32	43	25	301
Średnie	42	40	18	344
Wyższe	58	29	13	70
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	53	29	18	54
Prac. umysł. niż. szczebla	42	42	16	114
Pracownicy fiz. - umysł.	47	34	19	59
Robotnicy wykwalifikowani	40	45	15	134
Robotnicy niewykwalifik.	26	41	33	52
Rolnicy	31	40	29	72
Prywatni przedsiębiorcy	24	46	30	34
Bierni zawodowo				
Renciści	27	49	24	144
Emeryci	35	47	18	201
Uczniowie i studenci	46	36	18	56
Bezrobotni	22	46	31	100
Gospodynie domowe i inni	40	33	27	68
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	47	32	21	119
Sektor państwowy	34	44	22	124
Sektor prywatny	40	44	16	205
Spółdzielczość	34	49	17	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	26	49	25	202
151 - 225	29	47	24	160
226 - 325	35	43	22	290
326 - 425	45	39	16	177
Powyżej 426 zł	46	36	18	196
Ocena własnych war. mater.				
Złe	28	54	18	398
Średnie	35	38	27	494
Dobre	51	31	17	195
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	13	63	24	56
Raz w tygodniu	35	41	24	656
Kilka razy w roku	38	45	17	272
W ogóle nie uczestniczy	48	34	18	100
Poglądy polityczne				
Lewica	48	31	21	207
Centrum	40	38	22	325
Prawica	30	54	17	334
Trudno powiedzieć	26	44	30	218

Tabela 2. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	42	31	12	1088
Płeć					
Mężczyźni	16	45	33	6	515
Kobiety	13	41	29	17	572
Wiek					
do 24 lat	15	47	33	5	183
25-34	17	46	24	13	175
35-44	18	43	30	9	247
45-54	10	40	37	13	171
55-64	11	42	33	13	153
65 lat i więcej	14	36	32	18	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	43	29	15	406
Miasto do 20 tys.	22	36	27	14	145
od 21 do 100 tys.	18	38	35	9	199
101-500 tys.	13	50	30	7	231
501 tys.i więcej mieszk.	11	40	39	10	107
Region					
Północny	16	47	24	12	130
Zachodni	18	47	26	9	129
Środkowozachodni	17	46	27	9	171
Środkowy	9	36	40	15	173
Wschodni	19	29	37	15	146
Południowo-wschodni	7	51	34	8	173
Południowo-zachodni	17	41	27	14	165
Wykształcenie					
Podstawowe	10	42	30	18	372
Zasadnicze zawodowe	15	43	32	10	301
Średnie	19	42	31	7	344
Wyższe	13	46	33	8	70
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	17	50	25	8	54
Prac.umysł.niż.szczebla	9	54	29	9	114
Pracownicy fiz.- umysł.	13	45	36	5	59
Robotnicy wykwalifikowani	15	43	33	8	134
Robotnicy niewykwalifik.	9	43	29	19	52
Rolnicy	15	42	25	18	72
Prywatni przedsiębiorcy	11	33	55	1	34
Bierni zawodowo					
Renciści	9	42	31	17	144
Emeryci	17	35	34	15	201
Uczniowie i studenci	18	39	43	0	56
Bezrobotni	26	35	29	11	100
Gospodynie domowe i inni	12	56	16	15	68
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	12	52	29	6	119
Sektor państwowy	10	46	31	13	124
Sektor prywatny	15	43	35	7	205
Spółdzielczość	9	39	38	14	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	16	40	31	14	202
151 - 225	13	45	33	9	160
226 - 325	14	45	28	14	290
326 - 425	12	42	35	10	177
Powyżej 426 zł	18	42	31	8	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	42	34	12	398
Średnie	13	46	28	13	494
Dobre	23	36	34	8	195
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	2	27	54	17	56
Raz w tygodniu	13	46	30	11	656
Kilka razy w roku	16	40	30	14	272
W ogóle nie uczestniczy	26	33	31	10	100
Poglądy polityczne					
Lewica	32	43	17	8	207
Centrum	15	50	24	11	325
Prawica	7	36	50	7	334
Trudno powiedzieć	8	42	25	24	218

Tabela 3. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:

	(%)				
	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	41	36	7	1088
Płeć					
Mężczyźni	18	44	34	4	515
Kobiety	14	38	38	10	573
Wiek					
do 24 lat	16	52	28	4	183
25-34	22	46	27	5	175
35-44	18	33	41	8	247
45-54	12	41	44	4	171
55-64	14	41	35	10	153
65 lat i więcej	12	32	43	13	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	10	38	43	8	406
Miasto do 20 tys.	19	35	37	9	145
od 21 do 100 tys.	22	37	36	5	199
101-500 tys.	17	47	27	8	231
501 tys. i więcej mieszk.	20	48	29	3	107
Region					
Północny	17	44	32	7	130
Zachodni	20	39	35	5	130
Środkowozachodni	17	42	36	4	171
Środkowy	16	41	35	8	173
Wschodni	12	32	43	13	146
Południowo-wschodni	12	38	46	4	179
Południowo-zachodni	19	45	26	9	165
Wykształcenie					
Podstawowe	12	35	42	12	372
Zasadnicze zawodowe	16	42	34	7	301
Średnie	18	45	35	3	344
Wyższe	30	45	23	2	70
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	32	44	22	3	54
Prac. umysł. niż. szczebla	13	47	37	3	114
Pracownicy fiz.- umysł.	14	40	39	7	59
Robotnicy wykwalifikowani	25	46	24	6	134
Robotnicy niewykwalifik.	7	41	42	9	52
Rolnicy	14	31	53	3	72
Prywatni przedsiębiorcy	20	43	36	2	34
Bierni zawodowo					
Renciści	9	36	48	7	144
Emeryci	15	38	34	13	201
Uczniowie i studenci	16	57	24	3	56
Bezrobotni	9	43	41	7	100
Gospodynie domowe i inni	30	25	34	12	68
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	20	45	33	3	119
Sektor państwowy	14	40	38	8	124
Sektor prywatny	20	46	29	5	206
Spółdzielczość	12	27	61	0	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	16	33	42	9	202
151 - 225	14	40	39	6	161
226 - 325	10	44	37	9	290
326 - 425	18	40	37	4	177
Powyżej 426 zł	24	48	23	5	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	9	34	48	9	398
Średnie	17	44	32	7	495
Dobre	28	45	23	4	195
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	12	33	43	12	56
Raz w tygodniu	16	41	37	7	656
Kilka razy w roku	18	39	36	7	272
W ogóle nie uczestniczy	15	45	30	10	100
Poglądy polityczne					
Lewica	25	41	29	6	207
Centrum	17	46	33	4	325
Prawica	14	37	44	5	334
Trudno powiedzieć	9	38	37	16	218

Tabela 4. Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?

(%)

	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	55	18	10	1087
Płeć					
Mężczyźni	17	56	19	7	514
Kobiety	17	54	17	12	572
Wiek					
do 24 lat	18	58	16	8	183
25-34	16	69	11	4	175
35-44	13	58	20	9	247
45-54	15	51	21	12	170
55-64	22	48	21	8	153
65 lat i więcej	19	44	21	16	159
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	49	20	15	405
Miasto do 20 tys.	16	59	17	8	145
od 21 do 100 tys.	13	60	20	7	199
101-500 tys.	22	54	17	7	231
501 tys. i więcej mieszk.	17	67	13	3	107
Region					
Północny	17	61	16	7	130
Zachodni	20	51	14	15	129
Środkowo-zachodni	17	60	15	8	170
Środkowy	16	55	21	8	173
Wschodni	13	55	24	8	146
Południowo-wschodni	18	50	22	10	173
Południowo-zachodni	16	55	16	12	165
Wykształcenie					
Podstawowe	19	44	21	15	372
Zasadnicze zawodowe	13	60	16	12	301
Średnie	16	62	18	4	344
Wyższe	21	65	12	2	69
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	21	68	8	3	53
Prac. umysł. niż. szczebla	16	56	26	3	114
Pracownicy fiz.- umysł.	13	62	20	5	59
Robotnicy wykwalifikowani	15	60	17	8	134
Robotnicy niewykwalifik.	11	69	13	7	52
Rolnicy	8	60	17	16	72
Prywatni przedsiębiorcy	14	60	16	10	34
Bierni zawodowo					
Renciści	17	44	24	16	144
Emeryci	20	49	19	12	201
Uczniowie i studenci	22	57	15	6	56
Bezrobotni	12	55	21	13	100
Gospodynie domowe i inni	30	55	7	8	68
Pracujący poza rolnictwem					
Sfera budżetowa	17	65	17	1	118
Sektor państwowy	12	60	21	7	124
Sektor prywatny	15	60	17	7	205
Spółdzielczość	18	49	27	5	23
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 150 zł	16	48	21	15	202
151 - 225	11	55	25	9	160
226 - 325	17	53	19	11	289
326 - 425	21	56	16	7	177
Powyżej 426 zł	21	61	14	5	196
Ocena własnych war. mater.					
Złe	14	51	25	10	397
Średnie	15	57	16	11	494
Dobre	26	59	11	5	195
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	11	37	33	19	56
Raz w tygodniu	18	55	17	10	656
Kilka razy w roku	15	55	22	8	271
W ogóle nie uczestniczy	17	68	11	4	100
Poglądy polityczne					
Lewica	27	52	11	10	207
Centrum	15	60	19	5	324
Prawica	14	59	22	6	334
Trudno powiedzieć	14	46	18	22	218